

Bendruomenės psichiatrijos skyrius RVPL

2005 m. gruodžio 1 dieną Respublikinėje Vilniaus psichiatrijos ligoninėje (RVPL) įsteigtas bendruomenės ir biopsichosocialinės psichiatrijos skyrius, vadovaujamas gyd. D. Survilaitės. Naujai įkurto skyriaus uždaviniai:

1. Aktyviai rūpintis ligonių, išrašomų iš RVPL, tolesniu likimu ir jų integracija į visuomenę.
2. Pagerinti ryšį tarp RVPL skyrių ir psichikos sveikatos centrų, globos įstaigų, psichosocialinės reabilitacijos centrų.
3. Užmegzti ryšį ir palaikyti glaudžius

santykius su nevyriausybinėmis organizacijomis, dirbančiomis psichikos sveikatos srityje, esančiomis RVPL aptarnaujamoje zonoje.

4. Vykdyti atvejų vadybą RVPL skyriuose.
5. Vykdyti akcijas ir projektus, skirtus visuomenei šviesti apie psichikos sutrikimus, jų profilaktiką ir būtiną pagalbą jais sergant.
6. Rūpintis psichikos pacientų teisėmis visose grandyse.

Skyriuje dirba psichiatras, psichikos sveikatos slaugytoja ir socialinis darbuotojas.

Seminaras „Kova su neigiamu visuomenės požiūriu ir diskriminacija“

2006 m. vasario 21 d. Antakalnio poliklinikos saleje II aukšte (Antakalnio g. 59, Vilnius) įvyks Kauno medicinos universiteto Psichiatrijos klinikos, Valskybinio psichikos sveikatos centro, Lietuvos slaugos specialistų organizacijos, Ambulatorinių psichikos sveikatos centrų asociacijos, VŠĮ „Psichikos sveikatos iniciatyva“, klubo „13 ir K“, Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos ir dienos centro „Šviesa“ organizuojamas V seminaras „Kova su neigiamu visuomenės požiūriu ir diskriminacija“ iš ciklo „Nėra sveikatos be

psichikos sveikatos“. Renginys skirtas Pasaulinei ligonio dienai.

Išduodami Kauno medicinos universiteto, Lietuvos slaugos specialistų organizacijos ir Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendrijos pasirašyti pažymėjimai (6 val.) gydytojams psichiatrams, vaikų ir paauglių psichiatrams, psichologams, socialiniams darbuotojams, psichikos sveikatos slaugytojams.

Tel./faks. (8~5) 212 1656
El. p. Lspzgb@takas.lt

Rugsėjo mėn. 14–18 d., per atostogas, dalyvavau ECARTE (European Consortium of Art Therapies Education – Europos menų terapijos mokymo susivienijimo) konferencijoje, kuri vyko Retimno (Rethymno) mieste, Graikijos Kretos saloje. Tiesą sakant, „pritemčiau“ savo atostogas prie tos konferencijos. Taip padarė ir kitos konferencijos dalyvės iš Lietuvos: Audronė Brazauskaitė, Lietuvos dailės taikymo terapijos asociacijos prezidentė, Vilmantė Aleksienė, Lietuvos ugdomosios muzikos terapijos taikymo asociacijos pirmininkė, ir tos pačios asociacijos narė Loreta Kačiušytė-Skramtai. Visos jos yra mokslų daktarės, Vilniaus pedagoginio universiteto dėstytojos. Kadangi kelione nepigi, o ir konferencijos mokėtis buvo nemažas, kaip vėliau teko girdėti, taip darė ir daugelis kolegų iš kitų šalių.

Esu dalyvavusi dviejose ECARTE konferencijose: 4-oje Londone 1997 m. (ten pateikiau stendinių pranešimą apie ketverių metų dailės studijos patirtį psichiatrijos ligoninėje) ir 7-oje Madride 2003 m. (ten skaičiau pranešimą apie psichiatrų ir ligonių požiūrį į psichikos ligonių meną). Psichiatrų tokiose konferencijose paprastai beveik nebūna, į jas daugiausia susirenka meno terapeutai, turintys pedagoginį arba meno, retai – psichologinį išsilavinimą. Beje, kaip pastebėjau, užsienyje labai nepopuliariau klausti apie pagrindinį išsilavinimą (gali baigti bet ką ir būti bet ku), kaip nepriimta klausti ir apie tautybę. Meno terapijos konferencijose visada gali pamatyti daug keistai apsirengusių ir keistai besielgiančių asmenybių. Kadangi paprastai tokių renginių niekas ne-

Menai Kretoje

Danguolė Survilaitė
Respublikinė Vilniaus
psichiatrijos ligoninė

remia, jie vyksta prastomis sąlygomis, universitetuose ar koledžuose, toli už miesto. Seminarai vyksta auditorijose, valgoma studentų valgyklose. Taigi reikia pačiai būti arba keistuole, arba labai domėtis meno terapija, kad tokio- mis sąlygomis, už savo pinigus, per atostogas, važiuotum nežinia kur ir ko. Kadangi daug metų domiuosi psichikos ligonių menu, gal tikslingiau būtų dalyvauti konferencijose apie psichopatologinę ekspresiją, t.y., psichikos ligonių kūrybinę raišką.

Šį kartą pranešimo neparengiau. Ruošiasi nuvežti ir parodyti trumpą filmuką apie mūsų Klubą „13 ir Ko“ dalyvavimą veltinio simpoziume. Reikėjo jį kiek sutrumpinti, išversti į anglų kalbą, tačiau dėl techninių kliūčių to padaryti nepavyko. V. Aleksienė muzikos terapijos sekcijoje skaitė pranešimą apie savo asociacijos veiklą. Nors Lietuvoje jau yra 7 sertifikuoti muzikos terapeutai, mokėsi Norvegijoje, psichiatrijos įstaigose jie tik pradeda dirbti. Vienas iš sėkmingų asociacijos projektų – miuziklo „Edvardo mokymas“ pastatymas Vilniaus miesto psichikos sveikatos centre. Kiek žinau, daugiausia muzikos terapija taikoma Klaipėdos psichiatrijos ligoninėje. Audronė Brazauskaitė pristatė stendinį pranešimą. Ji ir jos bendramintės džiaugėsi galėsiančios užmegzti naudingų ryšių užsienyje. Beje, jos žadėjo papasakoti apie savo veiklą „Psichiatrijos žiniuose“.

Atidarymas vyko Odeono koncertų salėje, buvusioje mečetėje. Buvo sakomos trumpos sveikinimo kalbos, vardijamos atstovaujamos šalys (250 dalyvių iš 29 šalių), tuomet kiekvienos šalies atstovas turėjo atsistoti ir ką nors pasakyti savo kalba. Daug dalyvių buvo iš Olandijos, Skandinavijos šalių, Anglijos. Vėliau muzikantų trio panašiais į gitarą instrumentais grojo liaudišką muziką.

Audronė Brazauskaitė, Nancy Slater ir Danguolė Survilaitė

Pati konferencija vyko Retimno universitete, kuris yra apie 8 km už miesto. Organizuota ji buvo labai prastai. Vienu metu skirtingose auditorijose buvo skaitomi trys ar keturi pranešimai ir tuo pačiu metu vyko trys seminarai. Dar registruojantis reikėjo nuspręsti, kuriuose pageidauji dalyvauti. Kadangi iš visų terapijos rūšių labiausiai domiuosi dailės terapija, stengiausi pasirinkti pranešimus ar seminarus šia tema. Tačiau nusivylus pranešimu ar seminaru nebuvo jokių galimybių pereiti į kitą, kadangi auditorijos buvo labai mažos ir išsibarsčiusios po visą universitetą. ECArTE yra mokomosios pakraipos organizacija, todėl ypač daug pranešimų buvo skaitoma apie įvairių meno terapijos šakų patirtį įvairiose šalyse. Sakysim, Danijoje daugiau kaip per 40 bendros veiklos metų susidarė atskiros meno, šokio, dramos, muzikos terapijos asociacijos, o Lietuvoje jau iš karto kūrėsi atskiros, nors jos iki šiol dar vis vadinamos „ugdamosiomis“ arba „taikomosiomis“, kadangi oficialiai nėra iš-

spręsti profesinės kvalifikacijos klausimai. Tokių specialybių kaip meno terapeutas, muzikos ar šokio terapeutas pas mus dar nėra.

Pasirinkau kelis plenarinius posėdžius, tačiau negalėčiau teigti, kad turėjau iš jų ypač daug naudos. Psichoanalitikas Janas Van Crampas iš universitetinio Kortembergo psichiatrijos centro (kuriam teko būti 2005 m. gegužės mėn.) skaitė pranešimą apie graikų tragediją kaip meno terapijos modelį. Olandų grupė, atstovaujanti Ken Vako tyrimų institutui (jam priklauso keli Olandijos ir Vokietijos institutai), atskirame simpoziume pasakojo apie savo darbą su teismo psichiatrijos pacientais – Olandijoje meno terapija yra būtina psichiatrijos ir teismo psichiatrijos pacientų gydymo dalis. Gydymui taikomos visos meno terapijos rūšys (drama, dailė, muzika, judesio-šokio terapija). Visų šių terapijų rūšių tikslas – pažaboti asmens agresiją, pakeisti ją iš destruktivios į teigiamą.

Konferencijoje susitikau keletą senų pažįstamų. Tarp jų – Nancy Slater, JAV ING/AT (International Networking Group of Art Therapists – Tarptautinio meno terapeutų tinklo) prezidentė, kuri žada apsilankyti Lietuvoje. Nuo Nancy pirmakės Bobbi Stoll mokymų 1993 m. Vilniuje mes ir pradėjome savo profesionalią pažintį su meno terapija. Girdėjau, kad viename iš paskutiniųjų ING/AT biuletenių viršelyje Nancy išspausdino nuotrauką iš Kretos konferencijos, kurioje ji išsamžino su dalyvėmis iš Lietuvos.

Už 30 eurų nusipirkau storą (daugiau kaip 580 psl.) rinkinį Madrido konferencijos straipsnių, tarp kurių buvo ir mano ten skaitytas pranešimas. Manau, kad jis nė pusės tiek nevertas, bet vis dėlto norėjosi turėti spausdintą savo žodį, ypač išleistą užsienyje (Miunsteryje, Vokietijoje).

Paprastai ECArTE konferencijos vyksta Europos sostinėse. Nors neoficialia Kretos sostine laikomas Heraklionas, Retimnas buvo pasirinktas kaip universitetinis miestas. Kreta buvo ypač patraukli konferencijos dalyviams, besidomintiems pasaulio meno ir kultūros istorija. Legandos čia susipina su realiais istorijos faktais. Manoma, kad šioje nedidelėje saloje gimė Dzeusas. Minoso, legendinio Kretos karaliaus, civilizacija prasidėjo daugiau kaip 2600 m. prieš mūsų erą. Netoli Herakliono išliko Knososo rūmų liekanos (tarp kitko, labai gerai sutvarkytos ir prižiūrimos). Minoso civilizaciją 1400 metų pr. K. sugriovė Santorino saloje išsiveržęs ugnikalnis. Manoma, kad netoli pastarosios salos ir buvo legendinė Atlantida. Buvau ir Knosose, ir Santorino saloje. Herakliono muziejuje tarp daugybės sieninės tapybos pavyzdžių iš Knososo mačiau freską „Moterys žydrais rūbais“, kurios fragmentas tapo konferencijos emblema. Kad ir kaip būtų, pavyko šiek tiek praplėsti savo akiratį ir suderinti darbą su poilsiu.

Kviečiame į 4-ąjį regioninį
Rytų ir Centrinės Europos kongresą

Stresas ir psichoendokrininiai pokyčiai gyvenimo ciklą metu

Birželio 15–17, 2006

Kongreso vieta: viešbutis „Reval Hotel Lietuva“,
Konstitucijos pr. 20, Vilnius, Lietuva

Kongresas skirtas:

psichiatriams, vaikų psichiatriams, suaugusiųjų ir vaikų neurologams, suaugusiųjų ir vaikų endokrinologams, akušeriams-ginekologams, urologams, andrologams, šeimos gydytojams, geriatrams, kardiologams, psychologams ir kitiems specialistams.

Dalyvauja:

Ned Kalin (JAV) –

ISPNE prezidentas, žurnalo „Psychoneuroendocrinology“ redaktorius.

Brian Leonard (Airija) –

Collegium Internationale Neuropsychopharmacologicum prezidentas.

Constantin Soldatos (Graikija) –

International Neuropsychiatric Association prezidentas elektas.

Siegfried Kasper (Austrija) –

Pasaulinės biologinės psichiatrijos draugijų federacijos prezidentas, „International Journal of Psychiatry in Clinical Practice“ redaktorius, Vienos medicinos universiteto psichiatrijos klinikos vadovas.

Dirk Hellhammer (Germany) –

Triero universiteto biopsichologijos katedros vadovas, Triero socialinio streso testo kūrėjas.

Uriel Halbreich (JAV) –

buvęs ISPNE prezidentas.
Joseph Zohar (Izraelis) –

Pasaulinės biologinės psichiatrijos draugijų federacijos vykdomojo komiteto narys, Pasaulio Nerimo tarybos įkūrėjas ir pirmininkas, Europos CNS Akreditacijos komiteto (EACIC) pirmininkas.

Ulrik Malt (Norvegija) –

Oslo universiteto Psichiatrijos klinikos vadovas.

Peter C. Whybrow (JAV) –

Kalifornijos Los Andželo universiteto Psichiatrijos klinikos vadovas, vyriausiasis Los Andželo psichiatras.

Jane Leserman (JAV) –

Seksualinės prievartos skalės autorė.

Klausytojams išduodami 18 val.

kvalifikacijos kėlimo sertifikatus.

Ankstyva registracija bei abstraktų priėmimas – iki 2006 m. kovo 15 d.

Informacija, registracija, abstraktai: <http://www.biological-psychiatry.lt/ispne/index.php>

Sekretoriatas: narseta@gmail.com,

mindaugas@medicine.lt,

solveiga@medicine.lt

Tel.: (8 37) 33 10 09,

Solveiga Blažienė 8 610 31 315,

Narseta Mickuvienė 8 687 38 829.

Habil. dr. Robertas Bunevičius
Lietuvos biologinės psichiatrijos
draugijos prezidentas